

Da Hanna fra Ukraine kom til Værløse

Birgitte Kabel

Furesø Museer 2024

Da Hanna fra Ukraine kom til Værløse

Forfatter: Birgitte Kabel

Illustration: Katrine Hansen

© Forfatteren og Furesø Museer

Kort side 6: Baseret på kort fra Wikimedia

Maleri side 25: 'Pige fra Podolye' af Vasily Tropinin

Trykkeri: XL Print Aps

ISBN: 87-91140-37-4

Til lærere og forældre

I forbindelse med Verdens Bogdag den 23. april forærer Furesø Kommune hvert år alle elever i kommunens 2. klasser en bog, der tager udgangspunkt i lokale begivenheder eller sagn. Vores ønske er at være med til at skabe læselyst og samtidig styrke tilhørsforholdet til vores lokalområde. Bogen er blevet til i samarbejde mellem Furesø Museer og Skoleforvaltningen.

Årets bog bygger på en nutidig historisk begivenhed fra foråret 2022. Kort tid efter krigen brød ud i fuldskala i hele Ukraine, rejste mange kvinder ud af landet med deres børn. På ganske få uger ankom flere end 150 ukrainske flygtninge til Furesø Kommune. Her blev de mødt af åbne døre hos lokale værtsfamilier, af donationer fyldt med tøj og møbler, af ukrainske flag hejst op i flagstængerne, af arrangementer med fokus på ukrainsk kultur og litteratur og af mange andre frivillige initiativer i civilsamfundet.

Denne bog handler om den ukrainske pige Hanna og hendes mor Olena. De er fiktive personer, men deres historie er inspireret af en lang række interviews, som Immigrantmuseet lavede, da ukrainerne kom til vores område.

Bogen kan give anledning til samtaler om, hvad det vil sige at skulle forlade sit hjemland på grund af krig. Men bogens vigtigste tema er gæstfrihed og det mellem menneskelige møde. Igennem historien følger vi, hvordan der opstår et venskab mellem den ukrainske pige og værtsfamiliens jævnaldrende pige. De to børn overvinder sproglige barrierer og bliver nære venner.

Bogen er beregnet for elever i 2. klasse, men afhængig af deres læsekompetence kan den anvendes fra sidste halvdel af 1. klasse til

begyndelsen af 3. klasse. Den vil også kunne bruges i forbindelse med specialundervisning. Endelig vil hvert skolebibliotek i Furesø Kommune få et klassesæt, så kommende 2. klasse-elever vil også kunne få glæde af bogen. Orddelingen er ikke lavet ud fra et bestemt princip, men ud fra erfaringer med, hvor begynderlæsere ofte går i stå.

Alle er meget velkomne til at besøge vores museer. Vi opfordrer børn til at følges med enten deres lærere eller forældre. På vores lokalhistoriske museum Mosegaarden i Værløse kan I lære mere om Furesøs historie og de mennesker, der har boet i vores område gennem mange hundrede år. På Immigrantmuseet i Farum kommer I tæt på de mennesker, der er indvandret til Danmark gennem tiden.

Bagerst i bogen findes forslag til, hvordan I kan bruge bogen i undervisningen.

Birgitte Kabel,
Furesø Museer, april 2024

VÆK FRA KRIG

Her i Danmark er der hel-dig-vis roligt. Men i nogle lande er der krig.

Der er krig lige nu i U-kra-ine. Derfor har nogle kvinder og børn været nødt til at tage ud af landet.

Vidste du, at nogle af dem for tiden bor her i Furesø Kommune?

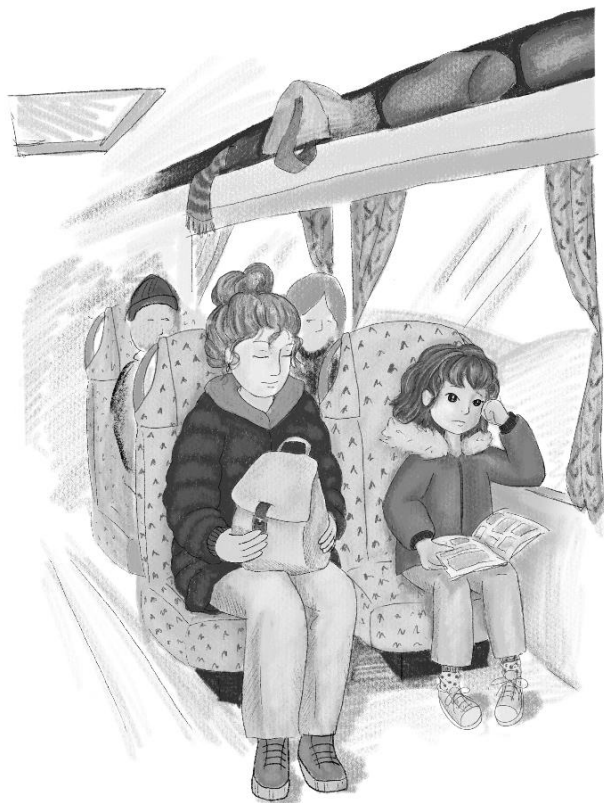
Der er mange, som gerne vil hjælpe u-kra-i-ner-ne, mens der er krig i deres land. Mange kom i starten til at bo hjemme hos for-skel-lige danske familier. De blev kaldt værts-fami-lier.

Dette er historien om 9-årige Hanna og hendes mor Olena, som kom fra U-kra-ine til Værløse i foråret 2022.

U-kra-ine ligger i Øst-eu-ropa. På dette kort kan du se, hvor U-kra-ine ligger i forhold til Danmark.

REJSEN

Hanna sidder tæt op ad sin mor i bussen. De 40 andre børn og mødre sidder også tæt. Bussen er helt proppet.

Udenfor er det mørkt. Hel-dig-vis er der lys inde i bussen. Hanna kig-ger i en tegne-serie, hun har fået. De små børn i bussen leger med noget lege-tøj.

Hanna ser på sin mobil. Måske er der en besked fra hendes far? Han er nemlig ikke med på rejsen til Danmark. Mænd må ikke rejse ud af U-kra-ine. De skal blive og kæmpe i krigen.

Hanna kig-ger ud ad vin-du-et. Langt væk kan hun se lys. Til sidst stopper bussen i byen Værløse.

Uden-for står en masse men-ne-sker med flag.
De siger vel-kom-men og smiler til Hanna og
alle de andre fra bussen.

En mand råber navne op og siger, at Hanna og
hendes mor skal gå hen til Helene og Michael.
Det er dem, de skal bo hos. De er deres nye
værts-fami-lie.

ET NYT HJEM

”Vov, vov” lyder det, da de åbner døren til Helene og Michaels hus. Det er hunden Kiko, der gør. Den er glad.

10-årige Ida er også glad for at se Hanna og Olena. Ida er Helene og Michaels datter.

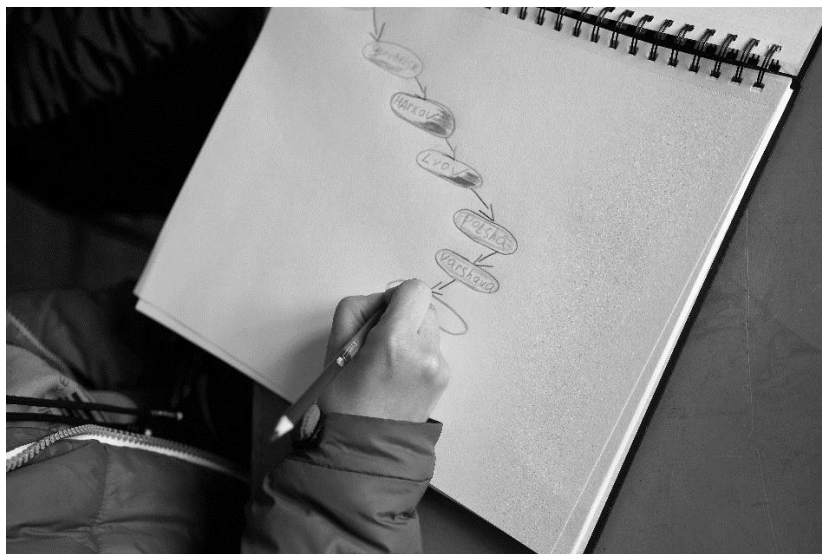
Hanna og Olena skal bo på et stort værelse. Her er to senge og et bord med to stole. På bordet står en kurv. Der er to tand-børster, en tube tand-pasta og et stykke sæbe.

Ved kurven ligger der et stykke papir. Her står der på engelsk: "Vel-kom-men til vores hus. Vi håber, at I vil føle jer hjemme."

Klokken er to om natten. Al-lige-vel skal de ikke i seng. Først skal de have lidt brød og te.

Michael spørger Olena, hvor længe de har rejst. Hun for-tæl-ler, at turen tog 2 dage. Ved grænsen mellem U-kra-ine og Polen skulle de vente i 9 timer. Men bag-efter kom de ind i et

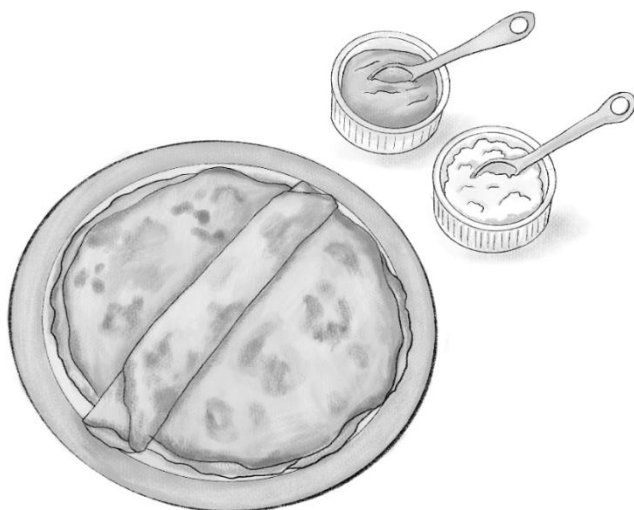
telt og fik varm mad. Ved den næste grænse skulle de vente i 7 timer.

Olena og Hanna vil gerne sove nu. De er meget trætte. Inden moren lukker øjnene, skriver hun en besked til sin mand: "Vi er kommet godt til Danmark. Her er vi i sikkerhed. Men vi savner dig."

SNAKKER SAMMEN

Hanna og Olena vågner først efter 10 timer. I køk-ke-net er der varme boller, kaffe og juice på bordet. Ida har lavet pande-kager. Hanna synes, de smager rigtig godt.

”Hvor gam-mel er du?” spørger Ida på engelsk. Men Hanna siger ikke noget. Hun forstår ikke engelsk.

Ida søger efter en app på sin telefon. Den hedder Google Oversæt. Den kan hjælpe dem med at snakke sammen.

Ida spørger igen: "Hvor gammel er du?" og appen over-sæt-ter det til u-kra-insk. Hanna siger "9 år" på u-kra-insk. Og appen svarer "9 år" på dansk til Ida.

Hanna skynder sig at sige: "Jeg bliver snart 10 år."

"Kan vi gå en tur med hunden?", spørger Hanna. "Ja, Kiko elsker at gå tur," siger Ida.

GULE SEDLER OG GÆKKEBREVE

Ugen efter hænger der gule sed-ler mange steder i huset.

På en stol står der ”stol”. På bordet står der ”bord”. På en kop står der ”kop”. Ida hjælper Hanna med at lære de danske ord.

På sed-lerne står ordene også på engelsk og u-kra-insk. Hanna fortæller, at de krøl-lede u-kra-inske bog-staver er ky-ril-li-ske bogstaver.

I U-kra-ine har de nemlig et andet alfabet end i Danmark.

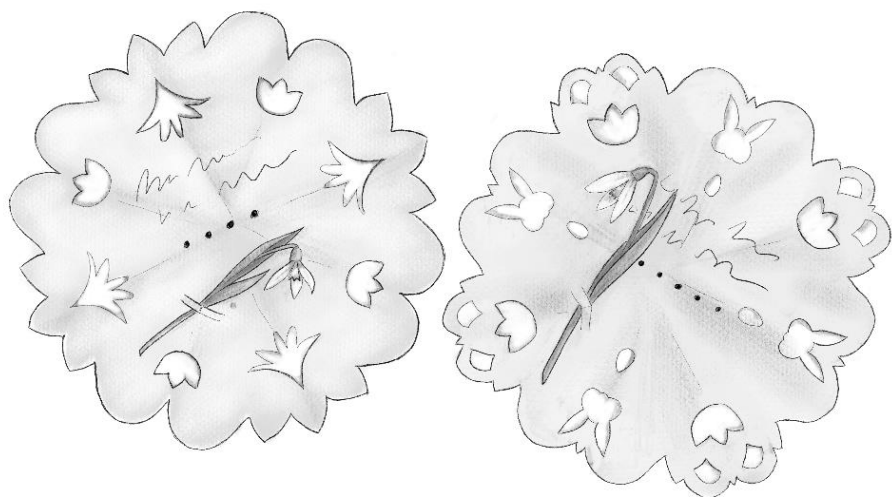
På bordet ligger en saks og et stykke papir med huller og mønster i. Ida peger og siger ”gækkebrev”.

Hanna ved ikke, hvad det er. Ida for-klarer, at man skal skrive sit navn med prikker.

Brevet vil hun sende til sin bedste-mor. Hvis hun ikke kan gætte navnet, skal hun give et påske-æg.

Hanna bliver ked af det: ”Min bedste-mor er i U-kra-ine, så jeg får ingen påske-æg.”

”Vi kan bare sende to gække-breve til min bedste-mor,” siger Ida. Hun hjælper Hanna med at klippe et gække-brev.

GUL OG BLÅ PÅSKE

Hanna og hendes mor har nu boet i huset i seks uger. En søndag midt i april har Helene og fra Michael meget travlt. De skal have gæster. Olena og Hanna skal selvfølgelig også være med.

På det store bord ligger en gul dug og æg malet i mange farver. På tal-lerk-erne ligger blå ser-vietter.

Olena og Hanna nikker glade til hin-anden. Blå og gul er nemlig far-verne i U-kra-ines flag.

Inden de skal spise, kalder Ida på sin bedstemor: "Hanna og jeg har sendt to gække-breve, men du har ikke gæt-tet vores navne."

Bedstemoren smiler og rækker så pigerne to flotte chokolade-æg. Pigerne er meget glade for påske-æggene. Hanna tager et foto og sender det til sin far.

PIGERNE STIKKER AF

Nogle uger efter påske skin-ner solen så dejligt. Ida og Hanna går tur med Kiko.

”Min far og mor hvis-ke-de i dag om, at I skal rejse igen. Jeg hørte ikke, hvor I skal hen,” fortæl-ler Ida.

Hanna bliver meget ked af det. Hun er bange for, at hun skal tilbage til krigen i U-kra-ine. Hun vil blive hos sin nye bedste ven-inde.

Hanna vil ikke hjem til huset og pakke kuffert. Derfor gemmer Hanna og Ida sig nede ved Sønder-sø.

Solen skinner ikke mere. Pigerne fryser. Ida og Hanna kryber tæt sammen med Kiko.

Da klokken er seks, ringer Idas mor. Ida fortæller, hvorfor de ikke vil komme hjem.

Moren for-klarer, at Hanna og hendes mor har fået deres eget sted at bo. Det ligger i Værløse og hedder Widex-huset.

Hannas nye hjem ligger kun 10 minutter væk fra Idas hus.

Pigerne er glade og let-te-de, fordi de kan blive ved med at se hinanden.

Nu vil Hanna og Ida godt hjem til aftensmad i huset.

FØDSELSDAGEN

I dag skal Olena og Hanna flytte. Olena pakker deres kuf-fer-ter. Hanna har travlt med noget andet. Hun vil lave en gave til Ida.

I køk-ke-net er der dækket op med gul dug og blå ser-vi-etter. På bordet står et rødt og hvidt flag. Det er nemlig Hannas 10-års fødsels-dag.

Michael og Helene giver Hanna en stor gave. Hun får en flot sommer-jakke og et par sandaler. I Hannas kuffert er der nemlig kun vinter-tøj.

Moren og Hanna havde håbet, at de kun skulle være kort tid i Danmark. Men der er stadig krig i U-kra-ine, så de vil ikke rejse hjem.

Ida giver Hanna en lille gave. Det er en veninde-halskæde. I kæden hænger et H for Hanna og et I for Ida.

”Tak for gaver,” siger Hanna på dansk.

Hanna har også en gave til Ida. Hun har lavet en perle-plade med et flot u-kra-insk møn-ster. Hanna viser et bil-le-de på sin mobil.

På fo-to-et har hun en hvid bluse på med det samme mønster. Blusen er en folke-dragt, som

man tager på, når der er fest i U-kra-ine. Ida bliver meget glad for gaven.

Olena siger tak til Michael og Helene. Hun og Hanna har været meget glade for at bo i huset. "I skal snart komme og besøge os i vores nye hjem." Det vil Michael og Helene gerne. De er kommet til at holde meget af Olena og Hanna.

Ida giver Hanna et kæmpe knus og siger: "Jeg kommer og besøger dig i morgen."

"Vov, vov," lyder det glad fra Kiko. Den vil også med på besøg hos Hanna.

Idéer til undervisningen

- Se på et Europakort og find Danmark og Ukraine. Hvor mange lande ligger mellem Danmark og Ukraine?
- Forestil dig, at du er nødt til at rejse væk fra dit land et stykke tid. Hvilke tre ting vil du putte i din kuffert? Og hvorfor netop de ting?
- I Furesø Kommune har mange familier valgt at blive værtsfamilie. Hvorfor tror I, familierne gerne ville være det? Hvad tror I, det har betydet for ukrainerne?
- I Ukraine bruger de det kyrilliske alfabet. Find det her:
https://da.m.wikipedia.org/wiki/Ukrainske_alfabet
Skriv dit navn med kyrilliske bogstaver. I kan også finde en post-it-blok og skrive almindelige ord som fx bord på både dansk og ukrainsk og sætte på ting i klassen.

- Hvordan fejrer I påske hjemme hos jer? Snak også om, hvordan de fejrer påske i Ukraine – se her:
<https://www.interchurch.dk/aktuelt/nyheder/saadan-kan-du-fejre-paaske-med-ukrainere>
- Hvorfor er det godt at holde fast i traditioner, når man har været nødt til at rejse til et andet land?
- Forestil dig, du bor i et andet land. Skriv en sms til dine bedsteforældre eller din bedste ven.
- Hvordan vil du klare dig, hvis du ikke kan sproget i det nye land? Lær at sige nogle få sætninger på engelsk. Bed din lærer om at vise jer appen Google Oversæt som kan bruges til at tale sammen på to forskellige sprog.

- Tegn og mal det danske og det ukrainske flag. I kan også male det mønster, som er broderet på de ukrainske folkedragter. Det hedder Vyshyvanka-broderi. Se det her: <https://en.wikipedia.org/wiki/Vyshyvanka>
- Besøg Furesø Museer. På Immigrantmuseet i Farum kan I lære en masse om børn og voksne, der er kommet til Danmark fra andre lande. På Mosegaarden i Værløse kan I blive klogere på jeres eget områdes historie.
- I kan også snakke om, hvordan museerne i fremtiden skal fortælle om dengang, ukrainerne kom til Furesø. I må meget gerne sende jeres idéer til Furesø Museer.

